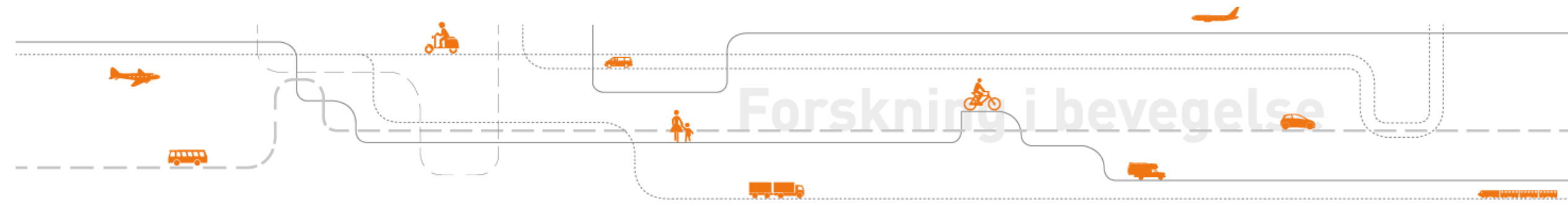

Scenarier for fremtidig kollektivtilbud – hvordan bør dette defineres, og av hvem?

Marianne Knapskog

prosessbeskrivelse for
design av arbeidsprosess
for felles sammenstilling av
fremtidig rutetilbud for
kollektivtrafikk

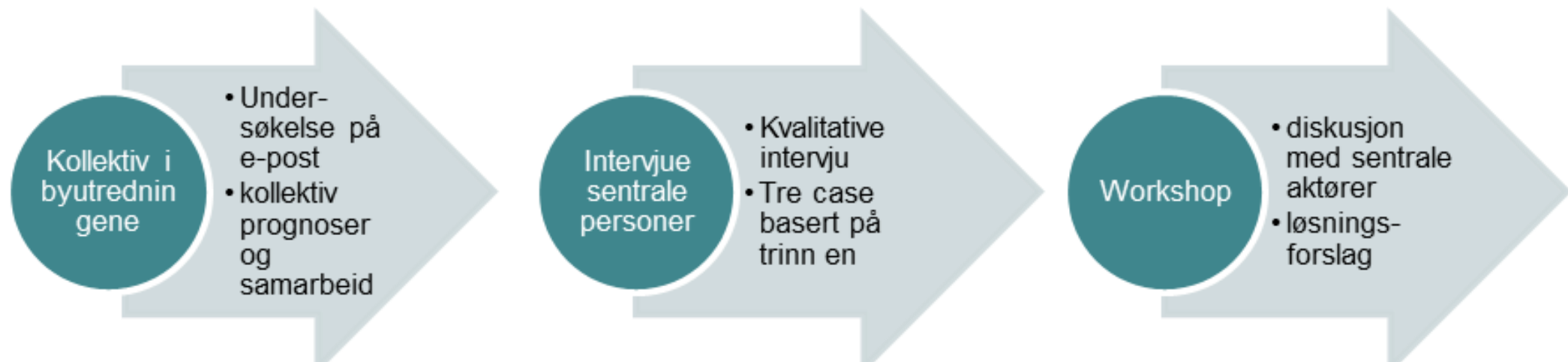

1. I dagens situasjon,

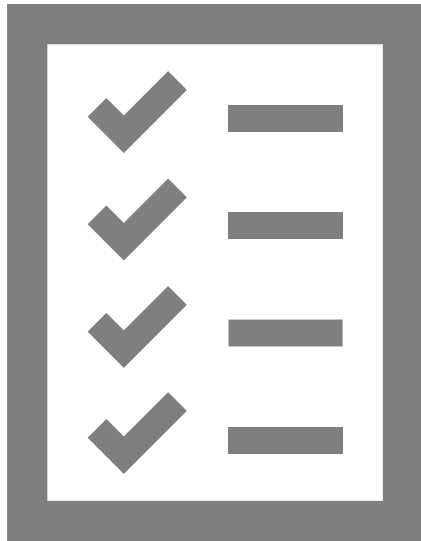
- *Hvem deltar i kollektivplanleggingen slik det er i dag?*
- *Hvordan planlegges det for større endringer i rutetilbud?*
- *Hva slags data samles inn og hvilke metoder brukes for å lage prognoser?*
- *Hvordan kan rutiner for oppdatering av kunnskapsgrunnlag forbedres?*

2. Om organisering av samarbeid i dag og i fremtiden,

- *Hvordan er samarbeidet organisert i dag?*
- *Hvordan ønsker aktørene at samarbeidet skal organiseres i fremtiden?*

Samarbeid - rutiner og organisering

Organisering av samarbeid – erfaringer fra Sverige

- felles forståelse
- tidlig involvering
- mål og ansvarfordeling
- regler for samarbeidet
- økonomiske fordeling
- ressurser
- mandater

Organisert transportmodellsamarbeid

KIT (Karakteristika i transportmodeller)

- faglig samarbeid mellom Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Vegdirektoratet, Jernbanedirektoratet, Miljødirektoratet og KS (kommunesektorens organisasjon).
- samarbeid og koordinert FoU-innsats

PROSAM (Samarbeidsforum for bedre trafikkprognoser i Osloregionen)

- modellgrunnlag RTM
- Informasjonsutveksling og gjenbruk av metoder, data og resultater
- Transportstatistikkgruppe og modell RVU gruppe ledet av en styringsgruppe
- Opparbeide bestillerkompetanse på transportmodeller
- Innleid modellkoordinator

Regionale transportmodeller har vært og er transportetatenes domene

.... men påvirker metodevalg i byutredningene

Retningslinjer for metodebruk og analyser i byutredningene

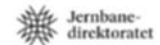

Foto: Knut Opseth

Versjon 4 – 21. september 2017

Statens vegvesen

Jernbandedirektoratet

Byutredningene gir grunnlag for nye byvekstavtaler

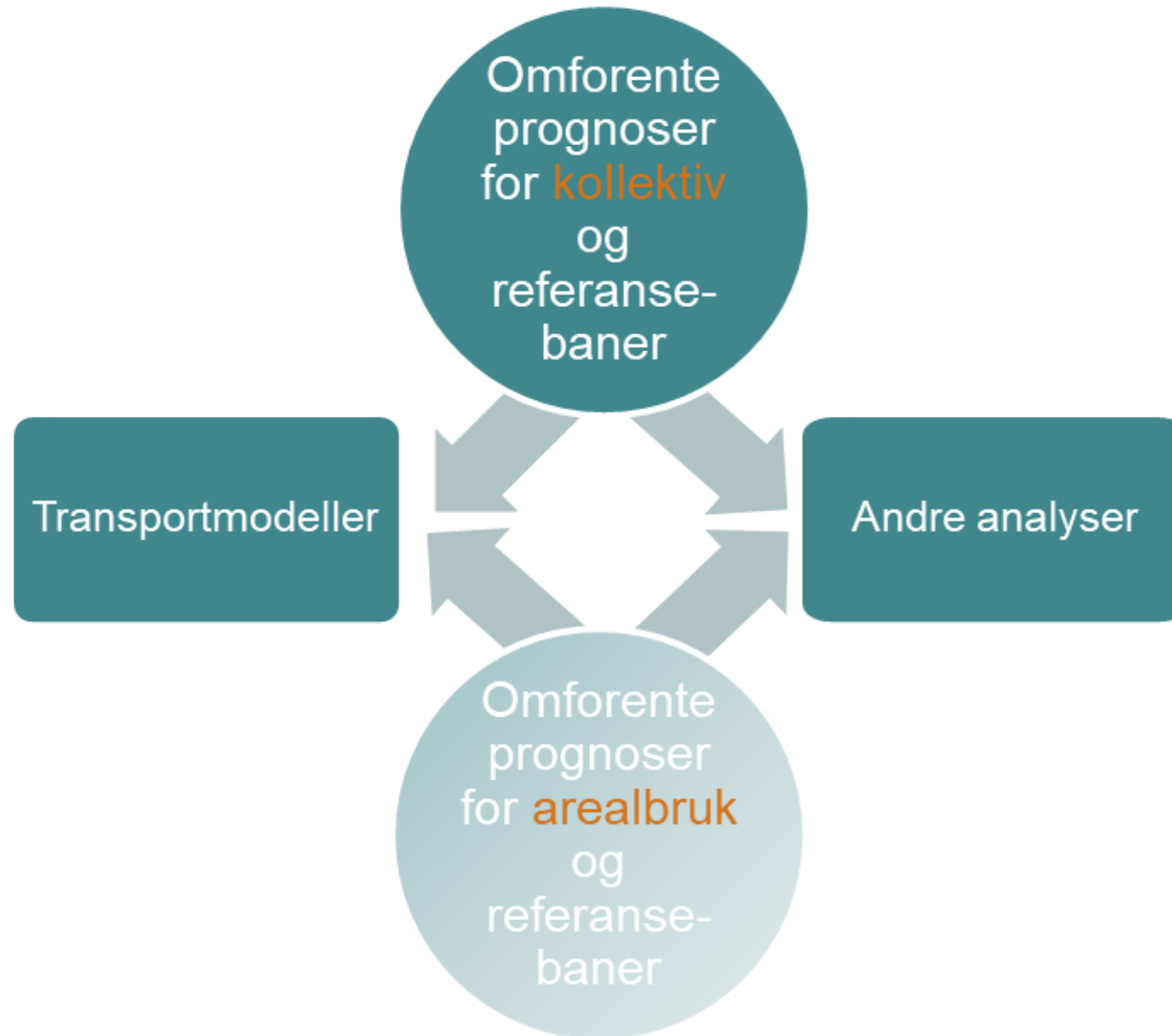

Byvekstavtalene

- forpliktende samarbeid mellom stat, fylke og kommune om areal- og transportutvikling
- 66,4 mrd er satt av for perioden 2018-2029 til avtaler inkludert byvekstavtaler
- Åpen for ni større byområder
- Landets fire største byområder gitt anledning til å søke om investeringsstøtte til *‘fylkeskommunal kollektivinfrastruktur av stor nasjonal interesse’*:
  - Fornebubanen i Oslo og Akershus, bybane i Bergen, superbussløsning i Trondheim og bussvei i Stavanger

Så hva er utredet i byutredningene for **kollektiv**?

- Alle utredningene har adressert kollektiv, og samarbeidet om datagrunnlaget til RTM. Omfanget av utredninger til Oslo-navet skiller seg ut
- Dagens tilbud er lagt inn i alle utredningene. Hva som er lagt inn i tillegg varierer noe.
- Kollektiv godt nok utredet
- Retningslinjer for hva som skal utredes for kollektiv i byutredningene gode nok
- Samarbeid lokalt for å komme frem til godt grunnlagsmateriale for utredningene
- Konsulenter en viktig rolle for utarbeidelse av alternativer og kvalitetssikring

Roller i kollektivtransportplanleggingen i dag

Statens vegvesen

- RTM
- kollektivkoordinator
- prosjektledelse byutredning
- håndbok for kollektivtransport
- utvikle og sikre kompetanse

Jernbandedirektoratet

- ruteplanlegging tog
- ansvar for kollektivdata
- håndbok for billettering
- håndbok for rutedata
- nasjonal reiseplanlegger

Fylkeskommune

- ansvar for kollektivtransport
- ruteplanlegging (kan delegeres)
- anbud (kan delegeres)
- drift (kan delegeres)

Kollektivselskap

- drift
- anbud
- samle inn data fra operatører
- ruteplanlegging (hvis delegert)

Operatør

- ansvar for å oppfylle anbud
- rapportere driftsdata til kollektivselskap eller fylkeskommune

Kommune

- planlegge etter plan- og bygningsloven

Konsulent

- utarbeide ulike prognoser (på oppdrag)
- kvalitets sikre data (på oppdrag)
- ruteplanlegging (på oppdrag)

Grenland - organisering av samarbeid

- Byutredning – godt samarbeid
- Tog og buss sett i sammenheng i større grad enn før
- Venter på bypakkeløsning
- Bystrategi – godt samarbeid
- Fokus på drift

Trondheim- organisering av samarbeid

- Byutredning videreførte tidligere samarbeid
- Kollektivgruppe siden 90 – tallet
- Endringer i Miljøpakken organisatorisk
- Metrobuss prosjektstyrt
- Forskjell i samarbeid med anbud i by og distrikt
- Kollektivselskapet fått større rolle med ansvar for ruteplanlegging

Kilde: Melhus kommune

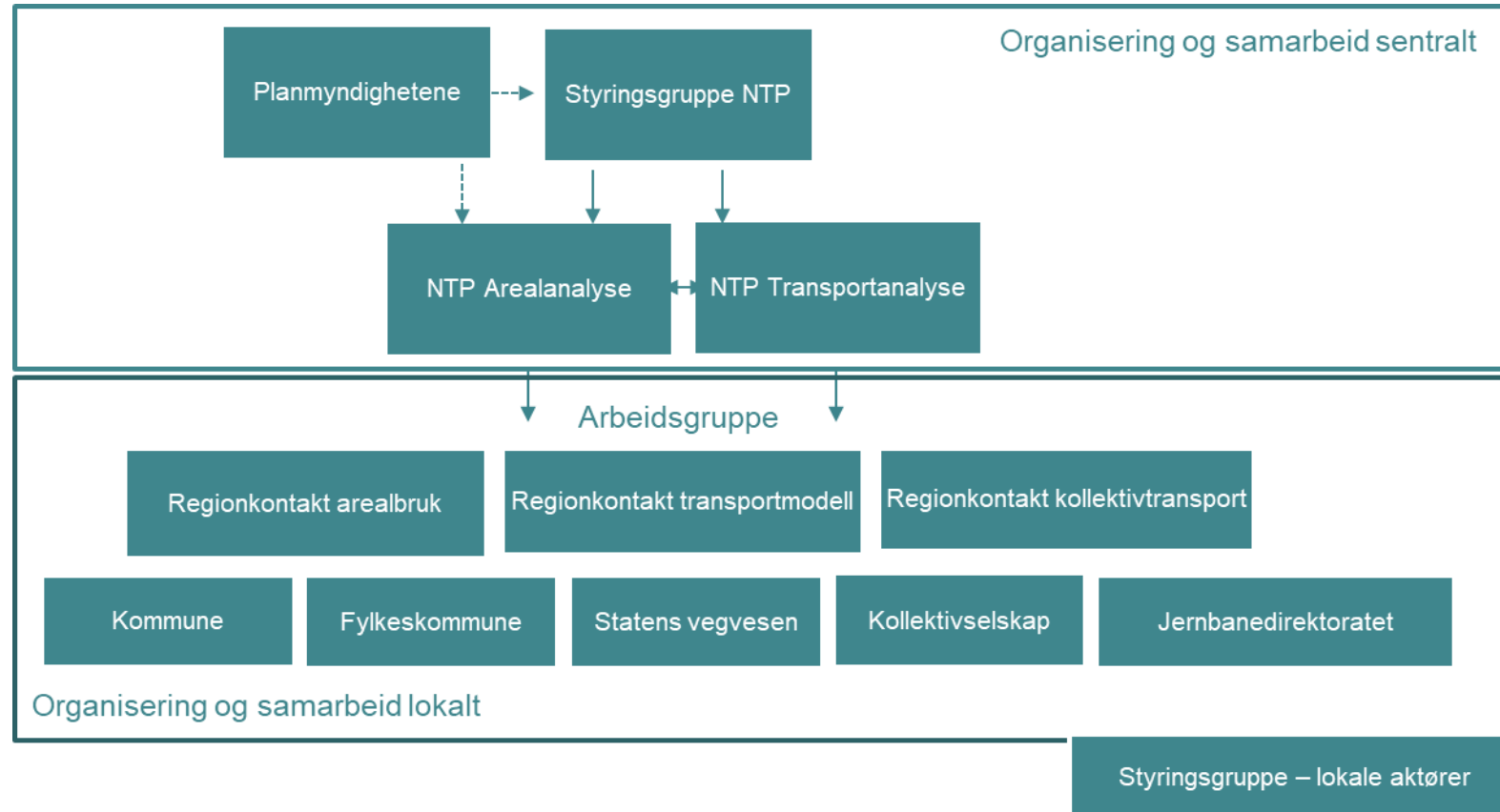

Bodø - organisering av samarbeid

- Ikke formalisert samarbeid men samarbeider
- Stor systemendring har ført til mer bussbruk
- Kollektivplan, to generasjoner
- Smartby Bodø påvirker også kollektiv
- Bodøpakken – egen utredning men bompenger kan ikke brukes på drift av kollektivtrafikk

Forslag til organisering

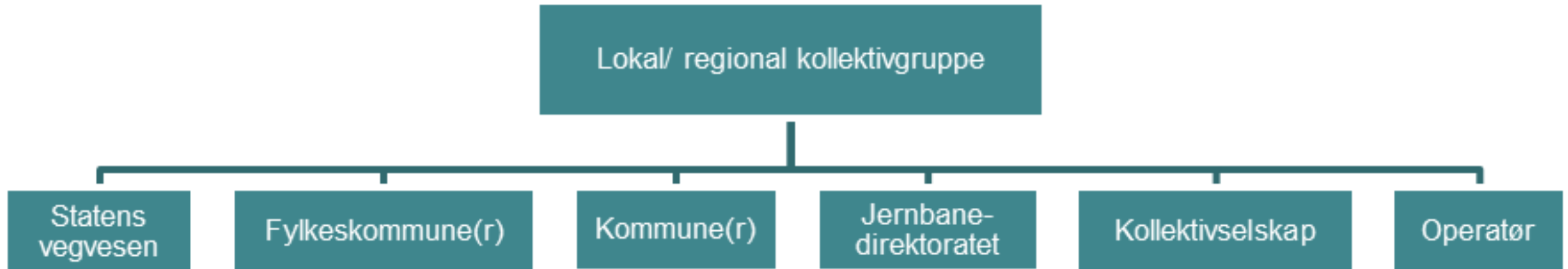

Regionkoordinatorer for kollektiv

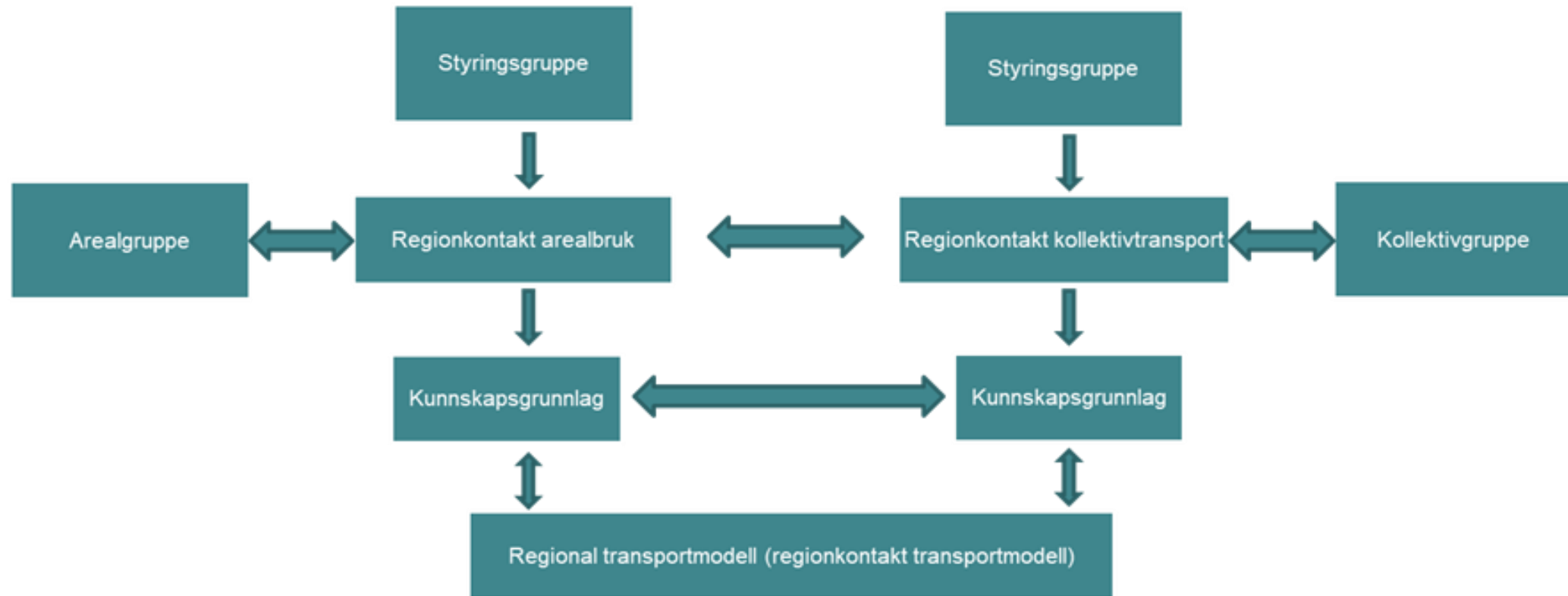
- en kollektivkoordinator i hver region i Statens vegvesen (men også kollektivkontakter på lokalt nivå)
  - Infrastrukturoppgaver men systemkompetanse
  - mange usikkerheter på grunn av omorganisering
- .... eksempler på regionkontakter som tar initiativ til samarbeid og deltar i utredninger

Vi foreslår at den regionale kollektivkoordinatoren blir regionkontakt for kollektiv så lenge lokale forhold ikke tilsier noe annet MEN kompetanse viktigst

Forslag til formalisert samarbeid

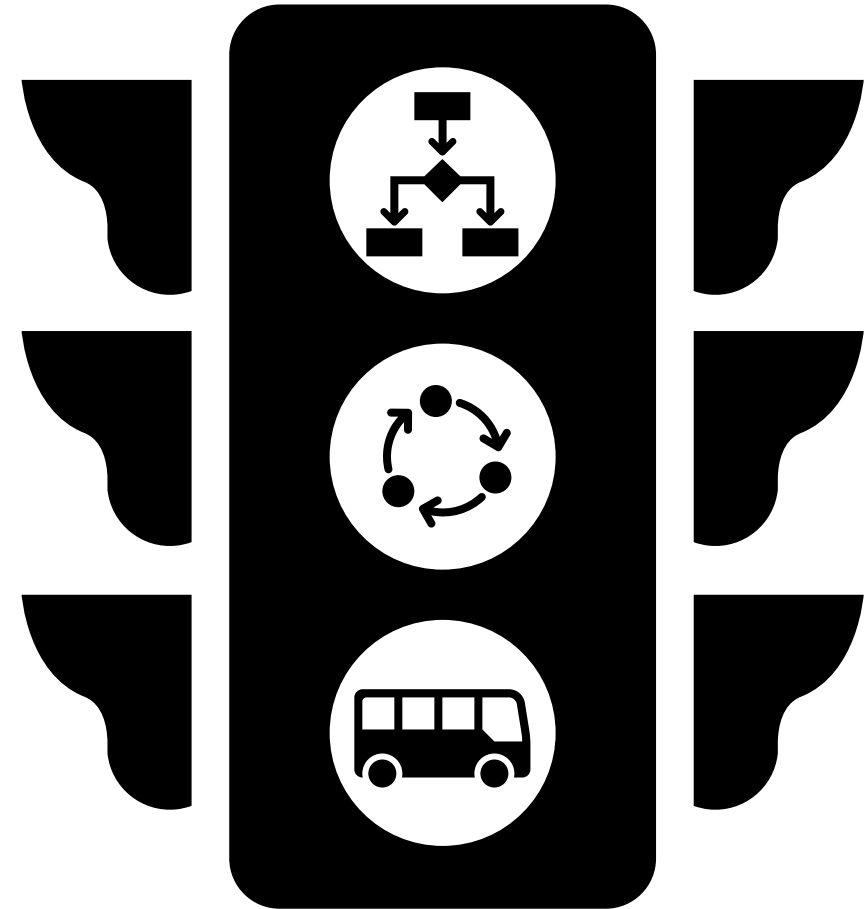

Forslag til samhandling

Oppsummering

- formaliserte og forankrede kollektivgrupper på lokalt nivå
- tid og ressurser gjennom avtale
- mandat på statlig nivå
- bør ledes av en regionalkontakt for kollektivtransport
- dagens kollektivkoordinatorer blir regionkontakter kollektivtransport om ikke lokale forhold tilsier noe annet
- veileder med rutiner for kunnskapsgrunnlag

Du kan lese mer her

